

FAKULTI SENI PERSEMBAHAN
UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

Nama Kursus	:	PENULISAN PUISI
Kod Kursus	:	PSW 501
Jam Kredit	:	02 (Teras)
Jam Kontak	:	02
Semester	:	03
Prasyarat	:	Tiada
Tarikh Penguatkuasaan	:	11 Julai 2005

SINOPSIS

Kursus ini bertujuan memberi pendedahan kepada pelajar tentang prinsip-prinsip penulisan puisi. Penekanan diberikan kepada unsur kekuatan dan kemantapan di dalam penulisan puisi dan cara memilih tema dan bentuk puisi yang baik. Penggunaan gaya bahasa dan laras bahasa yang sesuai serta puitis sesuai dengan kaedah pengajian. Kursus ini menekankan penghasilan kerja oleh para pelajar secara praktikal. Para pelajar mencipta, mengkaji dan menilai puisi masing-masing dengan melihat secara terperinci kekuatan dan kelemahannya. Para pelajar juga diberikan tugas menganalisa dan menilai karya puisi penyair di dalam dan luar negara.

OBJEKTIF

Selepas mengikuti mata pelajaran ini pelajar akan dapat:

1. Pendedahan kepada jenis-jenis puisi.
2. Pendedahan kepada teori-teori dan prinsip-prinsip penulisan puisi.
3. Melalui proses penulisan puisi dan mengetahui permasalahan yang timbul sebelum sesuatu puisi itu dihasilkan.
4. Mengkaji dan menilai puisi yang jelek dan yang bermutu.

KANDUNGAN MATA PELAJARAN

Penumpuan pembelajaran:

1. Pengenalan kepada penulisan puisi
 - 1.1 Pengenalan kepada puisi Melayu
 - 1.2 Pengenalan kepada puisi Nusantara
 - 1.3 Pengenalan kepada puisi luar negara.

2. Bentuk dan jenis puisi
 - 2.1 Pantun.
 - 2.1.1. Ungkapan bersajak atau pantun dua baris
 - 2.1.2. Pantun kanak-kanak.
 - 2.1.3. Pantun biasa
 - 2.1.4. Pantun berkait

 - 2.2 Syair
 - 2.2.1. Syair Romantis
 - 2.2.2. Syair Sejarah
 - 2.2.3. Syair Nasihat
 - 2.2.4. Syair Teka-Teki
 - 2.2.5. Syair Puji-Pujian

 - 2.3 Gurindam, Seloka dan Ikatan Puisi Bebas
 - 2.3.1. Gurindam dan Seloka
 - 2.3.2. Ikatan Puisi Bebas
 - 2.3.3. Teromba
 - 2.3.4. Endoi
 - 2.3.5. Mantera
 - 2.3.6. Ikat-ikatan Dua Belas Puji
 - 2.3.7. Nazam

PENULISAN PUISI

3. Pengkaryaan

3.1 Pencarian tema / persoalan / pemikiran / idea / amanat.

3.2 Penyesuaian bahasa

3.2.1, Situasi

3.2.2 Makna tersurat / denotatif

3.2.3. Makna tersirat / konotatif

3.3 Penyesuaian bunyi

3.3.1. Rima / rhyme

3.3.2. Ritma / rhythm

3.3.3. Vokal / asonansi (ASOV)

3.3.4. Konsonan / aliterasi (ALIK)

3.3.5. Eufoni / euphony

3.3.6. Kakofoni / cacophony

3.4 Sense Device

3.4.1 Bahasa Perbandingan

3.4.2 Bahasa Sindiran

3.4.3 Bahasa Penegasan

3.4.4 Bahasa Pertentangan

3.5 Bentuk / Form

3.5.1 Distichon (2), Terzina (3), Quatrain (4), Quintain (5). Sextet (6),
Septime (7), Oktave (8),

3.5.2 Sonnet (14).

3.5.3 Puisi bebas

PENULISAN PUISI

4. Memantapkan puisi.
5. Mengkaji puisi popular dalam dan luar negara.
6. Melihat kekuatan dan kelemahan puisi tanah air.
7. Isu-isu berkaitan puisi masakini.

KAEDAH PENGAJARAN DAN PEMBELAJARAN

1. Kuliah
2. Perbincangan
3. Bengkel
4. Persembahan Kreatif.

KAEDAH PENILAIAN DAN PENGAWALAN MUTU.

Penilaian berterusan

(Penilaian secara individu mengandungi 6 kerja kursus) 60%

Kerja Kursus	1	10%
Kerja Kursus	2	10%
Kerja Kursus	3	10%
Kerja Kursus	4	10%
Kerja Kursus	5	10%
Kerja Kursus	6	10%

Penilaian akhir

(Penilaian secara berkumpulan berbentuk persembahan kreatif) 40%

JUMLAH 100%

BUKU TEKS

1. Rahman Shaari. 2001. *Persediaan Menulis Sajak*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
2. Harun Mat Piah. 1989. *Puisi Melayu Tradisional*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

RUJUKAN

1. X.J. Kennedy. 1974. *An Introduction to Poetry*. Boston: Little Brown and Company.
2. Mohd Taib Osman. 1987. *Warisan Puisi Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
3. Rachmat Djoko Pradopo. 1995. *Pengkajian Puisi*. Yogyakarta: Gadjah Mada University Press.

PENULISAN PUISI

Disediakan oleh

Disahkan oleh

.....

ABD. GHAFAR IBRAHIM
11 Julai 2005

.....

WAN AIDA WAN YAHAYA
Ketua Jabatan Skrin
Tarikh:

COURSE SCHEDULE

WEEK	DATES	CONTENT	NOTES / TUTORIALS
0	020705-100705	COURSE REGISTRATION	
1	110705-150705	Pengenalan. Definisi puisi. Kognitif. Afektif. Psikomotor. Unsur utama dalam puisi.	
2	180705-220705	Gaya Bahasa Perbandingan. Gaya Bahasa Sindiran. Gaya Bahasa Penegasan, Gaya Bahasa Pertentangan	KERJA KURSUS 1 : Menyalin ulasan puisi lama(1) Menyalin ulasan puisi baru (sajak)(1)
3	250705-290705	Genre Puisi Melayu. Puisi Lama Puisi Baru. Puisi Melayu Warisan Melayu. Warisan Arab dan Parsi. Ciri-ciri Puisi Lama dan Baru.	KERJA KURSUS 2: Membuat rakaman puisi lama (1) dan menyalin puisinya. Melabel Gaya Bahasa
4	010805-050805	Pantun. Pantun 4-6-8-10 kerat (talibun). Pantun Berkait.	KERJA KURSUS 3(A) Mencipta puisi lama (pantun)-enam rangkap. Demo baca pantun Melabel Gaya Bahasa
5	080805-120805	Syair. Jenis syair	KERJA KURSUS 3(B) Mencipta puisi lama (syair)-enam rangkap. Demo baca syair. Melabel Gaya Bahasa
6	150805-190805	Kesusasteraan Melayu Lama dan Baru. Kelahiran Puisi Melayu Baru (sajak).	KERJA KURSUS 4: Cipta puisi baru(sajak)(2) Demo deklamasi sajak. Melabel Gaya Bahasa
7	220805-260805	Puisi baru. Tema. Persoalan. Pemikiran Idea. Amanat.	KERJA KURSUS 5: Biodata penyair Malaysia serta puisi-puisinya.
	290805-020905	SEMESTER BREAK	

PENULISAN PUISI

8	050905-090905	Bentuk puisi. Distichon (2), Terzina (3), Quatrain (4), Quint (5), Sextet (6),	KERJA KURSUS 6: Membuat ulasan bertulis puisi ciptaan sendiri (pantun, syair dan puisi baru(sajak)(2)
9	120905-160905	Septime (7), Octave (8), Sonnet (14).	Labelkan Gaya Bahasa dalam Pantun, Syair dan sajak.
10	190905-230905	Menulis Ulasan Puisi Lama: Pantun dan Syair Menulis Ulasan Puisi Baru (Sajak)(2)	Diskusi tentang Ulasan bertulis Puisi Lama : pantun dan syair serta sajak ciptaan sendiri.
11	260905-300905	Membuat Rakaman Puisi Lama dan menuliskan puisinya sekali.	Diskusi tentang rakaman Puisi Lama
12	031005-071005	Perbincangan tentang persembahan kreatif Mendengar audio dan menonton video contoh deklamasi puisi dan lagu puisi. Perbincangan pantun, syair dan sajak karya pelajar.	PENILAIAN AKHIR: Penubuhan AJK Tenaga Produksi, Penetapan tarikh dan tempat Persembahan Kreatif
13	101005-141005	Perbincangan pantun, syair dan sajak karya pelajar. Memantau tugas AJK tenaga produksi persembahan kreatif	Pembentangan kerja kursus: pantun, syair dan sajak. Latihan olah tubuh dan olah suara. Pameran puisi ciptaan pelajar.
14	171005-211005	Latihan persembahan kreatif. Memantau tugas AJK tenaga produksi persembahan kreatif	Latihan olah tubuh dan olah suara. Persiapan skrip persembahan kreatif.
	231005-061105	STUDY WEEK	
	071105-251105	FINAL SEMESTER EXAMS	
	261105-261205	SEMESTER BREAK	

ASSIGNMENT BRIEF & ASSESSMENT CRITERIA

Para pelajar menjalani:

- a) Penilaian individu berbentuk 6 kerja kursus. Setiap kerja kursus mengandungi 10% markah.
- b) Penilaian berkumpulan berbentuk satu penilaian akhir dalam persembahan kreatif yang mengandungi 40% markah.

PENILAIAN BERBENTUK INDIVIDU (60%)

Penilaian ini diberikan dari masa ke semasa sepanjang semester. Tugas dilakukan secara individu. Topik-topik yang dipilih berdasarkan kepada kuliah.

Assessment criteria

Criteria	Marks Allocation
Isi	6
Bahasa	2
Teknik Persembahan	2
JUMLAH	10

PENILAIAN BERBENTUK KUMPULAN(40%)

Penilaian ini dijalankan diujung semester. Penilaian adalah dalam bentuk persembahan kreatif dalam olah tubuh dan olah suara. Penilaian ini berpusat kepada teks Puisi Lama dan Baru. Turut diberikan markah adalah aspek organisasi dan kerjasama setiap pelajar dalam menjayakan keseluruhan persembahan kreatif masing-masing.

Assessment criteria

Criteria	Marks Allocation
Olah tubuh	10
Olah suara	10

PENULISAN PUISI

Penghayatan persembahan	10
Organisasi	10
JUMLAH	40